

Szczecin był tego dnia prawniczą stolicą Polski: Areopag o przyszłości demokratycznego państwa prawnego



Fot. Magdalena Seredyńska

Niedawno Szczecin stał się centrum jednej z najważniejszych debat prawniczych – Areopagu o przyszłości demokratycznego państwa prawnego. To wyjątkowe wydarzenie zostało zorganizowane przez Wydział Prawa i Administracji US. W przepięknym otoczeniu Sceny Szekspirowskiej Teatru Polskiego, wybitni eksperci prawa i nauk społecznych spotkali się, aby dyskutować o przyszłości demokratycznego państwa prawnego.

Rolę Areopagitów przyjęli: prof. Ewa Łętowska, prof. Włodzimierz Wróbel, prof. Andrzej Rychard i prof. Krystian Markiewicz. Debatę poprowadzili prof. Ewelina Cała-Wacinkiewicz i red. Radomir Wit.

– Rozstrzygnięcia dla fundamentalnej kwestii – demokratycznego państwa prawnego i jego przyszłości – poszukujemy tu, na Areopagu, idąc śladami starożytnych – mówiła prof. Ewelina Cała-Wacinkiewicz, dziekan Wydziału Prawa i Administracji US). – Jest to również hołd dla naszego mistrza – Profesora Stanisława Czepity.

Areopagici przedstawili różne perspektywy dotyczące przyszłości demokratycznego państwa prawnego, wypuklając różnice między teoretycznymi zasadami konstytucyjnymi a praktycznymi wyzwaniem ich realizacji. Podkreślili w tym aspekcie, jak ważna jest rola edukacji prawniczej i społecznej w zakresie zrozumienia i obrony praworządności. Zwrócili uwagę na to, że niezwykle istotne jest, aby obywatele rozumieli swoje prawa i mechanizmy prawne oraz to, jak środowisko prawnicze i media mogą pomóc w tej edukacji. W tym kontekście wskazali, że ważne jest zwłaszcza, aby obywatele mieli dostęp do odpowiedzialnego przekazu medialnego, który nie wprowadza w błąd, ale edukuje i informuje.

– Bez pracy nie ma kołaczy i to jest chyba najważniejsza myśl – stwierdziła prof. Ewa Łętowska, Areopagita. – Nad tym, żeby mieć praworządność – zwłaszcza w takim kraju, jak nasz, który z tradycjami praworządności nie jest specjalnie blisko obyty – trzeba się diabelnie napracować i tę myśl wszystkim dedykuję.

W dyskusji pojawiały się również odniesienia do konkretnych kwestii prawnych, takich jak funkcjonowanie Trybunału Konstytucyjnego czy problem tzw. neosędziów. Uczestnicy zgodnie wyrazili zaniepokojenie przekształceniem Trybunału Konstytucyjnego z niezależnego organu strzegącego konstytucji w narzędzie służące bieżącym celom politycznym. Zwrócono uwagę na kontrowersyjne decyzje TK, które zdaniem uczestników, odstają od jego pierwotnej roli.

Następnie debata skupiła się na rozważeniu kwestii wyboru sędziów, który według Areopagitów jest obciążony brakiem przejrzystości i obiektywności. Zwrócono uwagę na przypadki, w których nominacje sędziowskie wydają się być podyktowane interesami politycznymi, co nadszarpnęło zaufanie do niezawisłości sędziowskiej i całego systemu sądowego.

– Prawo jest jak powietrze, można go nie zauważać, ale i tak się nim oddycha – zauważył prof. Włodzimierz Wróbel, Areopagita. – Dobrze, aby nie było zatrute.

Rozważania te objęły również temat wpływu polityki na niezależność sądownictwa. Debatowano o problemie nacisków politycznych na sędziów i system prawny, co budzi obawy o dalszą erozję praworządności w Polsce. Areopagici podkreślili konieczność znalezienia równowagi między szybkością a skutecznością procedur prawnych i sądowych, a także na potrzebę większej



Fot. Magdalena Serebryńska

jasności i przewidywalności w prawie. Wskazywali oni również na negatywny wpływ tych zjawisk na międzynarodowy wizerunek polskiego sądownictwa.

W debacie pojawiły się również pytania o to, jak prawnicy i eksperci mogą wpływać na proces legislacyjny i jak mogą wspierać społeczeństwo w rozumieniu skomplikowanego systemu prawnego. Wskazano na różne strategie działania, od metody małych kroków po kompleksową zmianę systemową.

– Jeżeli nad politykami nie ma niezależnego wymiaru sprawiedliwości, który stoi na straży zasad, to robi się najdelikatniej rzecz ujmując – słabo – mówił red. Radomir Wit (TVN24), prowadzący. – Dlatego ważne są takie debaty, podczas których możemy rozmawiać, jak nasza ojczyzna powinna wyglądać.

Areopag był niezwykle szczegółową i wnikliwą analizą problemów w polskim systemie sądownictwa, a jej wnioski wskazały na pilną potrzebę reform i działań naprawczych dla ochrony sprawiedliwości, niezależności sądownictwa i praworządności.

– Pod nazwą Areopag kryje się zarówno merytoryczna wiedza, jak i wizualna oprawa tego wydarzenia, dlatego spotkaliśmy się w Teatrze Polskim w Szczecinie, na scenie szekspirowskiej tego teatru – objaśnia Patryk Kupis z komitetu organizacyjnego. – Naszą ideą jest to, aby odpowiedzieć na pytania, które pojawiają się w społeczeństwie – o to, czym jest demokracja, czym jest praworządność i jakie mają one odniesienie w naszym życiu codziennym.

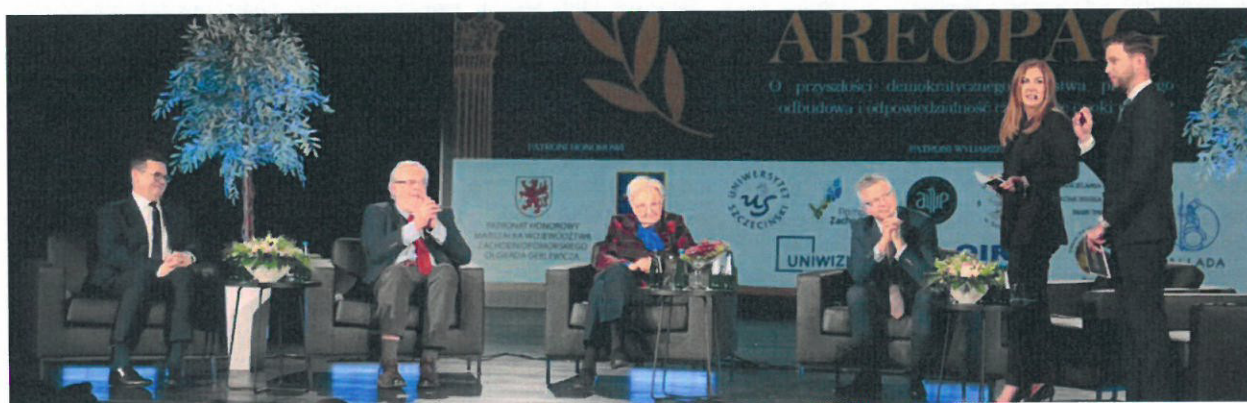
Przy okazji Areopagu miała miejsce w Szczecinie realizacja programu publicystycznego red. Radomira Wita *Kampania #Bez Kitu*, w którym udział wzięli studenci Uniwersytetu Szczecińskiego. Rozmawiali oni z ekspertami – prof. Hanną Suchocką i prof. Włodzimierzem Wróblem. Emisja programu miała miejsce na antenie TVN24 w piątek 26 stycznia br.

Dzień Areopagu to nie tylko moment refleksji, ale także świadectwo, że Szczecin na jeden dzień stał się prawniczą stolicą Polski. To wydarzenie nie tylko podniosło poziom debaty publicznej w Polsce, ale także stało się symbolem pragnienia głębszego zrozumienia demokracji i praworządności.

Nad koncepcją wydarzenia, pozyskaniem finansowania i patronów medialnych, promocją, scenariuszem, dekoracją, oprawą muzyczną i realizacją tego wydarzenia czuwał zespół pod wodzą dr hab. Eweliny Całej-Wacinkiewicz, prof. US, w składzie: mgr Jakub Baranowski, mgr Patryk Kupis i mgr Paweł Nowotko. Nieocenioną pomoc okazali również studenci z koła naukowego LexUS.

Organizatorzy już teraz zapowiadają kolejną edycję Areopagu, która odbędzie się w styczniu 2025 roku. Bieżące informacje i relacje z wydarzenia można śledzić na stronach mediów społecznościowych Wydziału Prawa i Administracji US.

mgr Patryk Kupis
Wydział Prawa i Administracji US



Fot. Magdalena Serebryńska